№ 453 — 1879 ԴԵԿԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 4 ԲԼՈՒԶԵՆՊԻՀ — ԻԲԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՃԻՆ
Փիր ամենվիր . . . 450 ղ.
Ամիր այլոգ . . . 230 »
Իւչ այլոգ . . . 120 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիր
ԱՐԻՆՏԱԹ ԻՃԻՆ
Փիր ամենվիր . . . 530 ղ.
Ամիր այլոգ . . . 270 »
Իւչ այլոգ . . . 140 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիր
Բոլոր իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտ վէ զայիմէ թէտավիլ ինիմէյէն վիլայաթաա, ապոնէ պէտէլի վէ եախոտ բոլոր իւճրէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տիր։

2 ղրուշլուգ գայիմէ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԵՐԻՐ

ՄԻՎԱՍՏԸ ԲՈԼԻՈԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՑԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԻՅԻ ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԵՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐ
Պէհէր սաթրը իչին
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10
3 ինճիւ սահիֆէյէ 6
4 ինճի սահիֆէյէ 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ
Իսթանբուլ, Պէնկա, Նիշանթաշը վէ մանգալա սայրաֆիյէյէ ամիսա օլան իրանթիլի պէհէր սաթրը 2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ

Մէմալիքի նամիգիայա տարի մուրասասաթ մէճմուէն գապու օլունճաղը կիպի, սէրճ օլունճաղնէ վէրիլմէ, սահիֆէյէ իլանլար օլունմաղ։

2 ղրուշլուգ գայիմէ

Խոտրէխանէի վէ մաթպասը, Ոթամպօլոս Պապը Ամի ճատաէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոդաղը քէօղէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Դազէթանըն ուսուլը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տարի ոնը նամընա կէօնտէրիլմէսի իսթիդա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ 4 ԴԵԿԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Տիւնքի թէլէկրաֆլարտա պիզէ միւթաալիգ հիչ պիր խապէր եօգ տուր։ Կէօրիւնիւր քի, էվրօբա գապինէթլէրի Պերլին ահնամէսի իճրաաթընը իլթիզամ վէ Ռուսիանըն Ռումէլիյի թախլիսէ իթմէք միւտաէթինտէ տէ իթթիֆագ իտիւպ, ըսլահաթ նասիֆագ իտիւպ, ըսլահաթ նասիհաթլէրի իլէ տէ Պիզի էհեա օլմուշ զանն իտէրէք, արթըգ պաշգա իշլէրինէ պագմագտա տըրլար։

Եօգսա մալիէճէ տիւշար օլտուղումուզ ֆէվգէլադայէ հալը միւզայիգա վէ ըզթըրապը կէօրիւպ տէ, մատտի մանէվի պիր մուավէնէթէ թէշէպպիւս իթմէմէք հագգըմըզտա բէք պիր հուպպու խալիսէթ ալամէթի սայրլամաղ։ Ամմա տէէճէքլէր քի, ըսլահաթ իսթէրիզ, ըսլահաթ եաբըլմայօր, պիզ տէ տէէճպիլիրիզ քի ըսլահաթ բարա իլէ օլուր, վէ բարա իսթէյօրուզ բարա վէրիլմէյօր։ Օնլար իլք էվվէլ ըսլահաթ սօղրա բարա, պիզ տէ իլք էվվէլ բարա սօղրա ըսլահաթ տէյիպ տուրտուգճա, զալիպա գընամէթէ գատտար պիրպիրիմիզի աղնայաճաղըմըզ եօգ տուր։

Հէր նէ իսէ, մատտամ քի էվրօբա թէլէկրաֆլարընտա պիզէ տայիր պիր հավատիս եօգ տուր. պիզ տէ անտէն պահս իթմէյէլիմ։

* * *

Ամֆղանիսթանտան կէլէն ըէսմի խապէրլէր, Ինկիլիզլէրին Ամֆղանիսթանտա կիթտիքճէ իլէրիլէտիքլէրինի պէյան իտէր, հալ պու քի ճէլալապատ գօլունուն պու չէհրէն տահա իլէրի կիթտիյինէ տայիր պիր խապէր օլմայուպ, Գուրում գօլունուն տախի Բէյվարտան չէքիլիպ Գուրում թօրլանտըղը մալիմ օլտուղունտան, օլսա օլսա պու իլէրիլէյիշ Գանտահար թէրաֆընտա օլմագ կէրէք տիր։ Վէ վագտա Գանտահարըն Ինկիլիզլէրին զապթընա կէչտիյի, միթէմատի Հինտիսթանտան կէլէն թէլէկրաֆ հավատիսաթընտան տըր։

Պէշ ալթը միլիոն ճէնկեավէր տէնիլէն Ամֆղանպարընն, պէօյլէ չիմտիյէտէք Նիհայէթ Եիրմի օթուզ պին Հինտ վէ Ինկիլիզ ասքէրինէ մուգավէմէթ իսէմէսի, եա օ տուր քի Ամֆղանպար թէրաֆլարընտան պիր հիյլէ տիր քի, Ինկիլիզլէրի կիթտիքճէ իլէրի չէքսինլէր վէ սօղրա արգալարընը քէսինլէր, եա եօգսա Ամֆղանպար քէնտի տախիլլէրինտէ պիր ֆըթրէթ վէ չիգագ հալինտէ օլուպ, չէհրին չէհրէ, գասապանըն գասապայա վէ Նիհայէթ Ամֆղանըն Ամֆղանա պիր իրթիպաթը գալմամըշ տըր։

Հինտիսթանտան կէլէն խապէրլէր եալընըզ չունու սուրէթը սահիհէտէ պէյան իտէր քի, իլէրիտէ օլան Ինկիլիզ ասքէրինէ երզագ վէ լէվգիմանթ նէթիճիսիրմէք մատտէսի կիթտիքճէ կիճճէչիպ, թէլէֆիլ, վէ մարաֆ տախի քէչֆ օլունմասն պիր գաչ գաթ զիատէյէ պալիզ օլույօր։

Եագընլարտա նէ՝ Շիր Ալիէն պիր լէսմի խապէր վար, նէ՝ տէ օղլու Եագուպ խանտան։ Ամֆղանլար Շիր Ալիյի պիթիրմէն պիթիրմէ թէրք իթմիշլէր տէ. նէյօր. հաթթա պէրապէր Թուրքիստանա կէօթիւրտիյի ասքէրտէն եալընըզ եիւզ էլլի նէֆէրի եանընտա գալըպ գուսուրու տաղըմըշ տըր։ Էյէր Եագուպ խանա տա պու մուամէլէ օլունույօր, վէ եէրինէ պիր խալֆի պուլունամայօր իսէ, պիթիրմէն Ամֆղանիսթանընը իլէրիտէ նէ հալ քէսպ իտէճէյի չիմտիտէն քէչֆ օլունամաղ։ Պիզ ճիւմլէ մուխպիրլէրին Հինտիսթանտան եաղտըգլարընա նաղարէն, Ինկիլիզլէրին թէքմիլ Ամֆղանիսթանը իսթիլա իթմէլէրի նէ գատտար գօլայ կէօրիւնիւեօր իսէ, օրատա տուրմալարը տա օ գատտար կիւճ իմիշ։ Չինքի Ամֆղանլար Հինտիսթան ահալիսի կիպի նէ՝ զապթ ալթընա կիրէր, նէ՝ տէ Նիզամագապուլիտէր պիր ճինս իմիշլէր։ Վէ վագտա Ինկիլիզլէրինքի պիր ասքէրի իսթիլա տիմէք օլուպ, զապթ իթտիքլէրի եէրլէրէ պիր միւտիր նասպ իթմէք, եա պիր Նիզամ վաղ իթմէք կիպի ումուրու միւքիյէեէ տայիր հիչ պիր հավատիս եօգ տուր։

Պիր ազ տահա պէքլէյէլիմ, պագալըմ։

* * *

Գայիմէնին թէհտէնիի ֆիյաթ իթմէսինէ տայիր տիւն լուչ սէպէպ կէօսթէրմիշ իսիք, տէօրտիւնճիսիսինտէն պահս իթմէմիշլէն սէպէպլի ամմէեէ օլտուղու իտի իսէ տէ, արթըգ տէրէճէսինի աշմըշ օլտուղունտան, պու կիւն պու տէօրտիւնճիս սէպէպ հագգընտա տահի պիր իքի չէյ սէյլէմէեէ մէճպուր օլմուշուզ։

Գայիմէնին իպթիտայը զուհուրինտէ, օնա հիչ էլ տօգունտուրմայըպ տա մէսքիւքեաթ իլէ ախզուիթասընա տէվամ իտէն պաղը տիւքքեանլար վէ մաղազալարվար ըսը։ Լաքին գայիմէ գապուլ իթմէեէն ախզուիթա ասհապը կիմտիքճէ չօղալըպ, չիմտի իշ օ տէրէճէեէ կէլմիշ տիր քի, պագգալ սէպզէվաթը վէ սէպէթճի, արինաճրեա գատտար գապուլ իթմէմէեէ գարար վէրմիշլէր կիպի տիր։ Պունտան հէր քէս գայիմէսինի մէսքիւքեաթա թահվիլ իթմէեէ մէճպուր օլուպ, պու հալտէ մէսքիւքեաթըն կիթմիքճէ գըյմէթ քէսպ իթմէսի վէ գայիմէնին տէ գըյմէթտէն տիւշմէսի թապիի տիր։

Լաքին գայիմէյի հէր տիւքքեանճրեա մէճպուրի զարագ ալարըմագ հէր հիւքիմէթտէ թանըմըշ պիր հուդուգ տուր, պու տէրէճէ սուի խաթիմալաթէ նաղարէն հիւքիմէթը սէնիհէնին տէ պու հուդուգտան իսթիֆատէ իմամէք վագթը կէլմիշ տիր զանն իտէրիզ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Ամֆա Հավա

Բէթրէսպուրգ, 14 յունվար

Ամթրագան էեալէթինին Վէթիանագա գարիեէսինտէն խապէր վերիլտինէ կէօրէ, գարիեյի մէզպուրէտէ 246 քիշի վէպա իլլէթինէ թութուլուպ, վէֆաթ իթմիշ էր տիր։

(Գոս սոպոհ ալընան Թէլէգրաֆլար)

Բարիս, 14 յունվար

Մ. Կրէվի, պէթէքբար մէպուսան մէճլիսի բիսէթինէ ինթիխապ օլունտու։

Լօնտրա, 14 յունվար

(Բէսմի). Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա իլէ օլան պիզ ճիւմլէ թիճարէթ մուգավէլէնամէլէրինին, 1880 սէնէսի յունվար պիրինէ գատտար մէրի իւլ իճրա օլտուղունու իլան վէ պէեան իթթի։

ՏԱԽԻԼԻՅԼ

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Բուսումաթ էմանէթի ճէլիլէսի, Թարապլուսու Ղարպ վալիսի սապէդ Սապրի բաշա հազրէթլէրինէ.

Սատարէթիւմա միշթէչարէ, բիւթպէյի պալէա իլէ մէքթուպէյի սապէդ Զիւհնի էֆէնտի հազրէթլէրինէ.

Շուրայի տէվլէթ ազալըզը, միւսթէչարը սապէդ Հաֆըզ Սայիա էֆէնտի հազրէթլէրինէ.

Սատարէթիւմա մէքթուպճուլուզ, ատլիյէ մէքթուպճուսու սապէդ Վասֆի էֆէնտի հազրէթլէրինէ.

Սէլանիք վիլայէթի իսքեանը մուհաճիրին մէմուրիյէթի, իսլիմէ միթէսարրըֆը սապէդ Հայատար էֆէնտիյէ.

Գոսովա վիլայէթի իսքեանը մուհաճիրին մէմուրիյէթի, ըճգօտրա մէքթուպճուսու սապէդ Էմին էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Ալընան մալիմաթա կէօրէ, սատրը էսպագ Մէհէմմէտ Ռիշտի բաշա հազրէթլէրինին խասթալըզլարը պիր ազ քէսպի ամֆիյէթ իյլէմիշ, վէ զաթը հազրէթի Բատիշահի թարաֆընտան միշարիլէյհին խասթալըզլարը խապէր ալընարգտա, էվվէլի ազշամ սէրգուրէնայի հազրէթի Շէհրիյարի Համտի բաշա հազրէթլէրի, խանէլէրինէ կէնտէրիլմիշ, վէ զաթը Շահանէ նամընա օլարագ, խաթըրլարը խսթիֆար պույրուլմուշ տուր։

— Պիր վագթտան պէրու Ամատօլու տիվանը հարպընտա մուհաքէմէ իսիլմէքտէ օլան ֆէրիդ Ֆայիզ բաշանըն մուհաքէմէսի պիթէրէք, միշարիլէյհին ասքէրլիք սիքքինտէն չըդարըլմըշ, վէ պէթ այ Փիւտտէթլէ հապսէ հիւքմ օլունտուղու իշիտիրմիշտիր։

— Ռուսիա իմբէրաթօրունուն պիր Էմրնամէսիյլէ, Ռուսիանըն Հանեաշգօնսօլոսու Ալէքսիս Լաքովքի, Ցէրսատտէթ Ռուսիա ժէնէրալ գօնսօլոսլուղունա, Ցօպրուճա գօնսօլոսու Բոլ Բոմանէնգօ, Հանեա գօնսօլոսլուղունա, վէ Ամլէքսանտր Սօրօքին Ցօպրուճա գօնսօլոսլուղունա, վէ Նիգօլա Սուգոմին Ցէրսատտէթ ժէնէրալ գօնսօլոսլուղու պաշ թէրճէմանլըղընա թայինին օլունմուշլար տըր։

— Մէհմէտ ըն ռիվայէթինէ կէօրէ, տիւնքի կիւն Պապը Ալիսակ բրէնս Լօպանօֆ իլէ Օսմանլը մուրախխասլարը ադաբ իճրասը իտէրէք, մուահէտէյի գաթիյէ իւզէրինէ միւզաքէրէ իթմիշլէր տիր։ Պու գօնֆէրանսըն սոն օլաճաղը մաղնուն իմիշ։

— ժէնէրալ տըր Գոլինկուտ Ցիդսըն, Ցէրսատտէթ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի ատաշէ միլիթէրլիյինէ թայինին դրլընմըշ տըր։

— Թունուս պէյի Մէհէմմէտ Սաադ բաշա հազրէթլէրի, սատրազամ Խայրէտտին բաշա հազրէթլէրինէ 30,000 ֆրանգ մահիեէ թահսիս պուեուրմուշլար տըր։

— Գոռէեոտ օգունտուղունա կէօրէ, Պոսնա վէ Հէրսէք էեալէթլէրինին, թէնսիգատթ լայիհասը մուճիպինճէ, մէկքիր նահիեէլէր ատթը տայիրէեէ վէ 47 նահիեէ թագսիմ օլունուպ, պունդարընը այրը այրը միւտիրլէրի օլաճագ, վէ էն վասի նահիեէլէրտէ միւտիրլէրինտէն մատտա, միւտիր մուավինլէրի տախի պուլունաճագ տըր։ Ցէվայիր միւտիրլէրինէ Պոսնա Սէրայ հիւքիմէթի թէգատտիմ իտիպ, հիւքիմէթի մէզքիւրէ իւչ գըսմա, եանի իտարէյի տախիլիյէեէ, ատալէթէ վէ մալիյէեէ միւնգասէմ օլաճագ տըր։ Գասապարը գանունանամէսի, գասապարա զաեէթ վասի պիր իտարէյի մէճլիսթարիեէթ իթթիհիյէմքտէ, վէ հէր պիր գասապաեա պիրլեր հէյեէթի մէպուսէ իլէ պիրլիքտէ, պիրլեր չէհիր էմինի թայինին գըլմագտա տըր։ Հէր պիր գասապանըն մէմուրիյնի, ինթիխապ սուրէթիյլէ նասպ իտիլեճէքլէր, վէ հէր քիմ 24 եաշընտա օլուպ, վէ հիւսնի ախլէադ սահիպի օլուր, վէ վէրկիսինի տօղրուտան տօղրու թէէսիեէ իտէր իսէ, միւնթէխիպ օլմահա հագգը օլաճագ տըր։ Հէր պիր գասապա՝ մէսարիֆինի դարաթմագ իչին, տէվլէթ վէրկիլէրինի զամմ իթմէեէ մէզուն տուր։ Նահիեէլէրին վէ տայիրէլէրին մէպուսլարը խայլիճ վասի իճրաաթա մէեզուն վէ մուխթար տըրլար։ Պիր նահիեէնին հէյեէթի մէպուսէսի, օ նահիյէնին եախոտ օ տայիրէնին ահալիսի թարաֆընտան, ֆագաթ իքինճի տէրէճէտէ պիր ինթիխապ իլէ թայինին օլունաճագլար տըր։ Հէր պիր նահիեէնին վէ տայիրէնին հէյեէթի մէպուսէլէրի, օ նահիյէ վէ տայիրէնին միւտիրինին թահթը րիասէթինտէ օլարագ, պիր սէնէ զարֆընտա իճթիմա իտէրլէր։

Թէնսիգաթը ատլիեէեէ կէլինճէ, մէզքիւր լայիհա, հէր պիր նահիյէ միւտիրի եանընտա պիրէր հաքիմ թայինինի թէքլիֆ իտիյօր։ Ցայրէ միւտիրլէրինին պուլունտուղլարը մահէլլէրտէ, ումուրը միլքիեէ վէ ճէզաիեէ իչին մահքէմէլէր թէէսսիս իտիլէճէք տիր, վէ Պօսնա Սէրայտա, իքինճի վէ իւչինճի մահքէմէյի խթինաֆ մէսիլլու պիր մահքէմէյի թէմէլիզ պուլունտուրուլաճագ տըր։

— Սալը կէճէսի մէարիֆ նէզարէթի տայիրէսինտէ, ատալիեէ նաղարը Սայիա բաշա հազրէթլէրինին թահթը րիասէթինտէ օլմագ, վէ էքսէր վիլքէյլի ֆիխամ հաղարտթընտան միւրէքքէպ պուլունմագ իւզրէ, պիր մէճլիս ագա օլունմուշ, վէ պու մէճլիստէ տէվլէթի Ալիյէ պիւտճէսինին թանզիմլէյէ իշթիղալ իտիլմիշ տիր։

— Իշիտիլմիյինէ կէօրէ, զաթը հազրէթի Բատիշահի, պէկա իսթինա, հէր սընրքի վէ հէր ճինս իւմէրա վէ զապիթանը ասքէրիեէյի Շահանէնին ֆոթոկրաֆլարընը չէքիլմէսինի իրատէ պուեուրմուշ օլտուղլարընտան, իճապընը իճրասը մուգարրէր տիր։

— Ռումէլիրընը Պալգըլտա պուլունան թիմարխանէլէրինին թամիրի իչին, Նիգօլաքի Զարիֆի թարաֆընտան մէզքիւր խասթախանէեէ 1000 լիրա իեանէ օլունմուշ տուր։

Պու կիւն Պանգը Օսմանի զայմէեի 468 ղրուշտան սաթընը ալմագտա աբը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԸՍԼԱՀԱԹԸ

Թահթը թասավվուրտա օլան Անատօլու ըսլահաթը հադգընտա ինկիլիզ խարիճիյէ նազըրը Լօրտ Սալիզպիւրիին, Ասիթանէտէ մուդիմ ինկիլիզ էլչիսի Սըր Օսթըն Հէնրի Լայարտ իլէ, վէ սէֆիրի միւշարիէյհին տախի Պապը Ալի իլէ օլան միւքեաթէպաթը ըսմիյէլերինին պազըլարը պու տէֆա ինկիլիզ գազէթէսի թարաֆընտան նէշր օլունուպ, ինկիլիզ ղազէթալէրինէ տէ տէրճ օլունմուշ օլտուղունտան, վէ պունլարը սայիր քեաֆֆէյի էւրօբա կազէթալէրի տախի շիմտիյէտէք թէրճէմէ վէ տէրճ ԻԹՄԻՇ օլաճագլարընտան, պիզէ տայիր վէ պիղճէ էհէմմիյէթի տէրքեար օլան պու միւքեաթէպէի, պիզիմ տէ պիմիմիզ էլզէմ օլտուղունտան, պէր վէճհը աթի թէրճէմէ վէ տէրճ ի-տէրիզ։

Պու վէսիլէ իլէ գարիւնը քիրամմրզա շունու տախի իխթար իտէրիզ քի, կազէթա օգումագտան մագսէտ, անճագ պու մագուլէ էվրադը ըէսմիյէ վէ բօլիթիգիյէէ քէսպը վուգուֆ ԻԹՄԷՔ օլմալը տըր. եօգսա պիր թադըմ մասալ նէվինէտէն ըիվայաթլէ կազէթա սիւթունլէրինի տօլտուրմագ, նէ՛ մուհարրիրլէրէ պիր շէրէֆ տիր նէ՛ տէ օգույանլարընա։ Պիզ պօրճումուղու թանրերպ, պու մագուլէ էվրադը հէր հավատիսէ թագատիւմԻԹ տիրիրիզ. վէ էմինիզ քի օգուեանլարըմըզ շիմտիյէտէք վարագամըզա կէօսթէրտիքլէրի թէվճհիւհլէ պունու տա թադտիր պույուրաճագլար տըր։

1.

Լօրտ Սալիզպիւրիտէն Սըր Հէնրի Լայարտա։ Մագամը խարիճիյէ։

8 Աղոսթօս, 1878.

Սըր. կէրէք Պէրլին վէ կէրէք ՍԹամպօլ մուահէտէլէրի թաստիգ վէ թասդիգ էտիլմէսի օսմանիյէ վագԹ ֆէվվԹ ԻԹՄԷԷՐԷՔ, ՍալԹանաթը սէնիեէնին պու իքի ահտնամէ մուգավէլաթը իլէ միւթահիւտ պուլունտուղու ըսլահաթը տախիլիեէսինէ լազըմ կէլէն էսպապ վէ վէսայիլին իսթիհսալինէ մուպաշէրէթ իտէճէք տիր։ Ռումէլի ճիհէթի իչին մաթլուպ օլունան ըսլահաթ, Պէրլին ահտնամէսի մուճիպինճէ միւսթագիլէն պու խուսուս իչին թէշքիլ օլունաճագ պիր գօմիսիօնա իհտալէ օլունաճագ տըր. լաքին Անատօլու հագգընտա վագի օլաճագ ըսլահաթ իչին, պաշգա թէտպիրէ միւրաճաաթ օլունմագ լազըմ կէլմիշ տիր։ Մէմալիքի Օսմանիյէնին պու գըԹասը հագգընտա իգԹիզա իտէն ըսլահաթըն լուզումու, մէգքիւր իքի ահտնամէտէ տախի քէմալի իլէ թագտիր օլունմուշ տուր։ Լաքին պունլարըն թանզիմաթ վէ իճրաաթը, էւրօբա տէվլէթլէրինին պիղզաթ թաստիգի, եախօտ անլէրին պիր նէզարէթը ումումիյէսի թահթընտա օլարագ, թէրաֆը սալթանաթը Սէնիեէտէն տէրիւհտէ օլունաճագ տըր։ Մէգքիւր Պէրլին ահտնամէսի ահքեամընճա, խուսուսի իլէ էրմէնիլէր հագգընտա իԹԹիխազ օլունաճագ թէտապիր, վագտա էվվէլ էմրտէ թէրաֆը սալթանաթը Սէնիյէտէն ԻԹԹիխազ օլունաճագ տըր, լաքին ահտնամէյի իմզա իտէն սայրը տէվլէթլէրէ տէ թէպլիզ օլունուպ, օնլարտա տա պիր նէզարէթ հագգը էինէ պագի օլաճագ տըր։ ՍԹամպօլ մուահէտէսինտէ իսէ, ըսլահաթը մէգքիւրէնին թէֆէերրուաթը հագգընտա սալթանաթը Սէնիյէ ինկիլիզ հիքիմէթի իլէ պիլ իսթիշարէ, լազըմ կէլէն թէտապիրին իԹԹիխազընա տա միւԹէահիւտ տիւր։

Պինաէն ալէյհ, շէրայիթի մէգքիւրէ իգԹիզասընտան տըր քի, ՍալԹանաթը Սէնիեէ Անատօլու իտարէսինին ըսլահաթը իչին հէր նէ բօլիթիգա իԹԹիխազ իտէճէքսէ, անըն իւզերինէ իլք ֆըրսաթտա զաթը ասիլանէլէրի իլէ միւզաքէրէեէ պաշլասըն։ Գրալիչա հիւքիւմէթինին էմել վէ արզուսու տախի պու սուրքի, Պապը Ալի փիւքէլասը տախի հէմէն հիչ պիր վագԹ ֆէվվԹ ԻԹՄԷԷՐԷՔ պունուն միւզաքէրաԹընա մուպաշըրէթ իԹԹին։ Սիզ քէնտիլէրինի պու միւքեալէմէեէ տավէթ ԻԹՄԻՆԻԶԷ պէրապէր, թէֆէերրիւաթը մէգքիւրէ հագգընտա ագլընըզ վէ թէճրիւպէնիզ մուճիպինճէ հարէքէթ իտէպիլիրսինիզ։ Լաքին ԻԹԹիխազ օլունաճագ բօլիթիգա մէսէլէսի հագգընտա գրալիչա հիւքիւմէթինին տէ պագը էֆքեարը օլտուղունտան, օնլարը տա զիյրտէ պէեան իտէրիզ քի, պաշլըճա հանկը նօգԹալարը Պապը Ալիեէ թավսիեէ իտիւպ, օնլարըն իւզերինէ միւզաքէրէ իտէճէքսէնիզ էյիտէն պիլէսինիզ։

Թիւրքիյատա ըսլահաթըն լուզումու էօթէտէն պէրու ֆէվգէլատէ թէտգիգաթլա մէվզուու պահս օլմուշ տուր. սուի իսթիմալաթըն նէթայիճի ըէտտիեէսի մէյտանտա օլտուղունտան, պունուն տէֆ իւ իզալէսի իչին էւրօբանըն միւԹէհայզանը էվվիայը ումուրու ճանիպինտէն վագԹ վագԹ վէ նէվ պէ նէվ թէտապիր տախի իրաեէ օլունմուշ տուր։ Մէմալիքի Օսմանիեէնին շու եա պու մէզհէպատէն օլան խրիսթիյան թէպաալէրինին սըգլըգ օլան պազը գըԹալէրինտէ, միլլէԹ մէպուսլարընտան միւրէԹէպ պիրեր մէճլիսի ումումի թէշքիլի քէնտիլէրինէ (խըրիսթիյանլարա) էն պէյիւք պիր հիմաեէ ատտ օլունտու, պու մէճլիսլէրէ իտարէնին պազը պաԹալ սուի իսթիմալաթընը մէն իտէճէք գատար պիր սէլահիեէԹ վէրիլմէք շարթը իլէ։

Պէյլէ պիր թէտապիր, էվվէլա կիրիտ ճէզիրէսի հագգընտա իսԹիմալ օլունտու. լաքին պիրի պիրինէ խասմ օլան ճինս վէ մէզհէպլէրին նէֆսանիյէթի, պունտան հասըլ օլաճագ մուհասսէնաթա տա մանի օլտու։ Ճէպէլը Լիպանանտա իսէ պէյլէ մէպուսան մէճլիսի իւզերինէ պինա օլունան պիր իտարէ, տահա զիատէ ույապիլիր, լաքին պունլար աղրագ օլտուգտան մատտա, օ տէրեճէ տաղընրգ վէ իսլամըր իլէ օ տէրեճէ դարբըշրգ տըրլար քի, պունլար իչին այրը պիր իտարէ մաքինասը եարմագտա տա, մէվգիի իճրայա վաղ օլունտուգտա տա, պէյիւք միշքիլաթ վէ մուխալիֆէթէ թէսսաիւֆ օլունապիլիր։ Ճէպէլը Լիպնան կիսլի օլալար, օնլար հագգընտա շու ուսուլ նասըլ ԻԹԹիխազ օլունտու իսէ, պունլար հագգընտա տա ԻԹԹիխազ օլունապիլիր իսէ։

Հէր նէ հալ իսէ, գրալիչա հիւքիւմէթինին շիմտի պունլարտան պահս ԻԹՄէսի, Անատօլուտա տա պու մէպուսան ուսուլինի ԻԹԹիխազ ԻԹԹիրմէյէ չալըշասընը տէյի պիր թալիմաթ վիրմէք իչին տէյիլ տիր։ Շիմտի Անատօլունուն ճիւմլէտէն էվվէլ միւհթաճ օլտուղու շէյ, պիր տիւրիսթ վէ էյի իտարէ տիր, քի ահալինին մէզալիմտէն էմին օլմասը, մէզալիմ իսթէր իտարէ մէմուրլարընտան հասըլ օլսուն, իսթէր սայրը խաշարաթտան, զէնաաթ վէ զըրաաթըն արԹմասը, հասըլը ահալինին տիւշար օլտուղու բէրիշանիյէթտէն խէլաս օլմասը միւմքին օլսուն։ Մագսէտ պունլարտան իպարէթ օլտուղու հալտէ, գրալիչա հիւքիւմէթինէ էօյլէ կէլիր քի, շիմտիլիք էն էլզէմ վէ լապիտ օլան շէյլէր պունլար տըր. ահալինին զապթ իւ բապթտա թուԹուլմասը, տավալարը հագգանիյէթլէ բույէթի, վէ՝ վէրկիլէրին ատալէթ իւզրէ թէվզիի։

Ահալինին զապթ վէ բապթտա թուԹուլմասը իչին, մունԹամասը իչին, պու մէպուսան մէճլիսինին պիր չաբէյը միւսմիր օլմասընա պու թէճրիւպէլէր քեաֆի ատտ օլունմազ։

Վագտա Պէրլին մուահէտէսի ահքեամընճա, մէմալիքի Օսմանիյէնին Ռումէլի գըԹասընտա, պու մէպուսան մէճլիսի մատտէսի, էն կէնիշ սիւրէթտէ թուԹուլարագ տախի իճրա օլունաճագ տըր, վէ պէլքիմ օրալարըն պուլունտուղու հալի տէ տահա գիատէ մուվաֆֆագ տիւշէճէք տիր. լաքին շիմտիլիք պունուն տա նէ՛ սիւրէթտէ իճրա օլունաճաղը, տահա պիր գարար թահթընտա տէյիլ տիր. իհԹիմալ տըր քի Ռումէլիտէ թէշքիլ օլունաճագ ումում մէպուսան մէճլիսի աղալարը, պիրի պիրինին էֆքեարընա վագֆ վէ պիրպիրի իլէ իմԹիզաճ իտէպիլիր թագըմտան օլապիլսին, եախօտ միլլէԹլէրին, պու բօլիԹիգա ուսուլինէ աշնա վէ միւսԹայիտ թագըմընտան օլանլարաղա ինԹիխապ օլունապիլսին։

Ֆագաթ Ռումէլիտէ, պունլարտան հէր նէ խայր խասանաթ տա պէքլէնիբէ, մէմալիքի Օսմանիյէնին Անատօլու գըԹասընտա տա պու ուսուլուն պէյլէճէ իճրասը պիր թարիգի սալիմ ատտ օլունամազ։ Անատօլուտա միԹէմէքքին իսլամ ճինսլէրի, Անատօլու ահալիսինին էն պէյիւք էքսէրիյէթ գըսմը օլտուղունտան, օնլար իչին, հիչ օլմազ իսէ շիմտիքի հալլերինտէ պու մէպուսան մէճլիսի ուսուլի ԻԹԹիխազ օլունամազ. չունքի եաքիտէն պէրու ալըշմըշ օլտուգլարը ուսուլ վէ ատէթլէրինէ տէ մուղայիր տիր, մէլուֆ օլտուգլարը էֆքեարլարընա տա։ Պու մէպուս սիւրէթի իլէ մէճլիսլէր թէշքիլ ԻԹՄէք, վագտա խրիսթիյան թագըմընա տահա զիատէ ույապիլիր, լաքին պունլար աղրագ օլտուգտան մատտա, օ տէրեճէ տաղընրգ վէ իսլամըր իլէ օ տէրեճէ դարբըշրգ տըրլար քի, պունլար իչին այրը պիր իտարէ մաքինասը եարմագտա տա, մէվգիի իճրայա վաղ օլունտուգտա տա, պէյիւք միշքիլաթ վէ մուխալիֆէթէ թէսսաիւֆ օլունապիլիր։ Ճէպէլը Լիպնան կիսլի օլալար, օնլար հագգընտա շու ուսուլ նասըլ ԻԹԹիխազ օլունտու իսէ, պունլար հագգընտա տա ԻԹԹիխազ օլունապիլիր իսէ։

Ֆագաթ Ռումէլիտէ, պունլարտան հէր նէ խայր խասանաթ տա պէքլէնիբէ, մէմալիքի Օսմանիյէնին Անատօլու գըԹասընտա տա պու ուսուլուն պէյլէճէ իճրասը պիր թարիգի սալիմ ատտ օլունամազ։ Անատօլուտա միԹէմէքքին իսլամ ճինսլէրի, Անատօլու ահալիսինին էն պէյիւք էքսէրիյէթ գըսմը օլտուղունտան, օնլար իչին, հիչ օլմազ իսէ շիմտիքի հալլերինտէ պու մէպուսան մէճլիսի ուսուլի ԻԹԹիխազ օլունամազ. չունքի եաքիտէն պէրու ալըշմըշ օլտուգլարը ուսուլ վէ ատէթլէրինէ տէ մուղայիր տիր, մէլուֆ օլտուգլարը էֆքեարլարընա տա։ Պու մէպուս սիւրէթի իլէ մէճլիսլէր թէշքիլ ԻԹՄէք, վագտա խրիսթիյան թագըմընա տահա զիատէ ույապիլիր, լաքին պունլար աղրագ օլտուգտան մատտա, օ տէրեճէ տաղընրգ վէ իսլամըր իլէ օ տէրեճէ դարբըշրգ տըրլար քի, պունլար իչին այրը պիր իտարէ մաքինասը եարմագտա տա, մէվգիի իճրայա վաղ օլունտուգտա տա, պէյիւք միշքիլաթ վէ մուխալիֆէթէ թէսսաիւֆ օլունապիլիր։ Ճէպէլը Լիպնան կիսլի օլալար, օնլար հագգընտա շու ուսուլ նասըլ ԻԹԹիխազ օլունտու իսէ, պունլար հագգընտա տա ԻԹԹիխազ օլունապիլիր իսէ։

Հէր նէ հալ իսէ, գրալիչա հիւքիւմէթինին շիմտի պունլարտան պահս ԻԹՄէսի, Անատօլուտա տա պու մէպուսան ուսուլինի ԻԹԹիխազ ԻԹԹիրմէյէ չալըշասընը տէյի պիր թալիմաթ վիրմէք իչին տէյիլ տիր։ Շիմտի Անատօլունուն ճիւմլէտէն էվվէլ միւհթաճ օլտուղու շէյ, պիր տիւրիսթ վէ էյի իտարէ տիր, քի ահալինին մէզալիմտէն էմին օլմասը, մէզալիմ իսթէր իտարէ մէմուրլարընտան հասըլ օլսուն, իսթէր սայրը խաշարաթտան, զէնաաթ վէ զըրաաթըն արԹմասը, հասըլը ահալինին տիւշար օլտուղու բէրիշանիյէթտէն խէլաս օլմասը միւմքին օլսուն։ Մագսէտ պունլարտան իպարէթ օլտուղու հալտէ, գրալիչա հիւքիւմէթինէ էօյլէ կէլիր քի, շիմտիլիք էն էլզէմ վէ լապիտ օլան շէյլէր պունլար տըր. ահալինին զապթ իւ բապթտա թուԹուլմասը, տավալարը հագգանիյէթլէ բույէթի, վէ՝ վէրկիլէրին ատալէթ իւզրէ թէվզիի։

Ահալինին զապթ վէ բապթտա թուԹուլմասը իչին, մունԹամասը իչին, պու մէպուսան մէճլիսինին պիր չաբէյը միւսմիր օլմասընա պու թէճրիւպէլէր քեաֆի ատտ օլունմազ։

Վագտա Պէրլին մուահէտէսի ահքեամընճա, մէմալիքի Օսմանիյէնին Ռումէլի գըԹասընտա, պու մէպուսան մէճլիսի մատտէսի, էն կէնիշ սիւրէթտէ թուԹուլարագ տախի իճրա օլունաճագ տըր, վէ պէլքիմ օրալարըն պուլունտուղու հալի տէ տահա գիատէ մուվաֆֆագ տիւշէճէք տիր. լաքին շիմտիլիք պունուն տա նէ՛ սիւրէթտէ իճրա օլունաճաղը, տահա պիր գարար թահթընտա տէյիլ տիր. իհԹիմալ տըր քի Ռումէլիտէ թէշքիլ օլունաճագ ումում մէպուսան մէճլիսի աղալարը, պիրի պիրինին էֆքեարընա վագֆ վէ պիրպիրի իլէ իմԹիզաճ իտէպիլիր թագըմտան օլապիլսին, եախօտ միլլէԹլէրին, պու բօլիԹիգա ուսուլինէ աշնա վէ միւսԹայիտ թագըմընտան օլանլարաղա ինԹիխապ օլունապիլսին

Եէրտէն զիատէ, Ընատօլուտա կէօրիւլէճէյի պէտիհի տիր։ Վագաա պունտա մաթլուպ օլունան ըսլահաթ պիր ոէն պիրէ կէօրիւլէմէզ, չիւնքի պու մագուլէ ըսլահաթա թիւրքիատան զիատէ միւսթայիտ օլան սայըր իւլքաւլերտէ տախի պու սէմէրէ էօյլէ չարչապուգ կէօրիւլէմէտի. լաքին պիր քէրրէ ահալիյէ շու էմնիյէթ կէլսէ քի, իսթինաֆ մէհքէմէլէրինտէ իհգաղը հագգա նայիլ օլաճագ տըր, իսթինաֆ իտէն ի-տէնէ օլաճագ տըր. վէ խալգ իսկեաթ օլաճագ տըր քի, աշաղը մէհքէմէլէրտէ մէմուրիյէթինի սուի իսթիմալ իտէն հաքիմլէր իթհամ օլունարագ մէմուրիէթլերինտէն թարտ վէ իխրաճ գըլընաճագլար տըր։

Էյէր պիր թագըմ մաղլաթալը (ֆօրմուլէրէ) ուսուլու մուհաքէմէ խաթալարընա տիւչար օլունմայըպ տա, տավալարըն բույէթի ուղուն վագթլար մուրուրինէ միւհթաճ օլմազ իսէ, պու վէճհ իլէ ըսլահ օլունան ուսուլու ատլիյէ, ահալիեէ բէք մագպուլ օլապիլիր, վէ պունտան պիր էֆքէարը ամմէ հասըլ օլուպ, պրագմազ արթըգ քի իրթիքաապ եա ուպուտիէթի ճիհէթի իլէ զայիֆ տայիմա գուվվէթիյէ ֆէտա օլսուն։

Հիւքիւմէթը սենիյէնին նազարը տըգդաթընը տավէթ իտէճէյինիզ իւչիւնճիւ մատտէ տախի մէզրուս արազիլերտէն ալընան վիրկի ուսուլունուն թէպտիլի օլաճագ տըր։ Ազարընը իլթիզամա վիրիլմէսի խաթթը հիւմայուն իլէ տախի մէնն օլունմուշ տուր. լաքին եիրմի սէնէ սոզրա, կէրէք Ընտրասի նօթասընտա վէ կէրէք Սթամպօլ դանֆէրանսընտա տախի պու մէմնուաթ խասսէթէն թէյէիա օլունուպ Պապը Ալի ճանիպինտէն. տախի գապուլ օլունմուշ տուր։ Ուսուլու մէզքիւրէ թէճրիպէյի ումմիմկէ իլէ տախի մահքիւմ օլուպ, պունու իսթիսհապ իտէն բէք աղքիմնէ պուլունապիլիր։ Լաքին հեր սէնէ, օ սէնէնին մահսուլունա կէօրէ վիրկի ալմագ ուսուլու պագի օլտուգճա, պու աշար ուսուլունու թերք իթմէք տախի բէք գօլայ օլմայաճագ տըր։ Պու վէրկիլեր սիւրէթը մագթուէտէ թարհ օլունմայըպ տա, էօյլէ օնտա եա սէքիզէ պիր ալընմագ ուսուլու պագի օլտուգճա, հիչ օլմազ իսէ, հեր զիւրրա մահսուլունուն ճէմիսինի մէյտանա գօյտուգտա, օ գատա՞ր մը տըր տէյի՞ մի տիր, պիր էմին քիմսէյէ քէշֆ իթտիրմէք լազըմ կէլիր։ Էլհասըլ վիրկի թահսիլտարլարընը ատէմը իսթիդամէթինտէն վէ իրթիքաալընտան, խազինէնին միւթեզարուր օլմամասընա ֆէննճէ պիր չարէ, միւլթեզիմլերին ուսուլու իտարէլերինի մունթազամ գայտէլերէ բաղթ իթմէք տիր։ Լաքին աշարընն ֆէնալըզը, եալընըզ պիր թագըմ մեզալիմ վէ թաատտիյաթա դօլայլըգ վիրմէսինտէ տէյիլ տիր։ Մահսուլ տէրանպար օլմազտան մըգտարընընն թաատտա օլունմասը լազըմ կէլէճէյինտէն, վէ պու տա կէրէք հիւքիւմէթին վէ կէրէք միւլթեզիմին պիր հագգը օլտուգունտան, հեր հալտէ մահսուլու էօյլէ պէքլէթմէքտէ, ասհապը զրաաթա պէօյիւք զիանլէր օլապիլիր։ Վէ միւլթեզիմլերէ մահսուլուն էօյլիլմէսի իչիւն պէօյիւք վէ ուզուն միւտէթլեր տէ վիրիլտիյինտէն, պունու հեր նէվի զասպիաթա ալէթ իտէպիլիրլեր։ Էօյլէ տէնիր քի, պազը արազիլեր բէք մէշհուր մահսուլար վիրէպիլիրքէն, աշար միւլթեզիմլերինտէն կէօրիւլէճէք զարար վէ զիանտան գօրգուլարագ, օ արազիլեր մէզրու օլմայըպ էօյլէճէ խալի պրագըլըյօր։

(Եուրնո ոեվոդ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻՃԱՏԻԷ

Շու աթիտէքի մէքթուպ, զազէթամըզտա տէրճ օլունմագ իլթիմասը իլէ պիր զաթ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ տիր։

29 դեկա. 1878

Դեկտեմբեր 25 Թարիխի իլէ «. . . . . արսըզ վէ էտէպսիզճէ թապիրլերինիզէ եա թարզիյէ իտէճէքսինիզ, եա թէրաֆընտան պիր վէքիլ գէյարագ տավաեա գըյամ իտէճէյիմի պիլտիրիրիմ. . . . սիզ զանն իտէրսինիզ քի պէն . . . . ֆիլանա . . . . ֆիլանա վէ պայազը էթրաֆընա հիւրմէթ վէ բայէ՞թ մի իտէրիմ, հէքսինիզի Ալլահ գահր իթսին . . . վէ հաթթա օ ադշամը այազընըզ զըրըյայըա տա կէլմէկէճէիտինիզ. . . . . պէնիմ էֆէնտիլիյիմ ֆէրմանը զապիթ օլտուգումա միւսթէնիտ տիր, սիզինքիշնէյէ՞ միւսթէնիտ տիր պիլէմէմ. . . .» իպարէսի վէ Ֆ. ՃԷրմակեան իմ զասիլէ հարիդ իւլատէ պիր մէքթուպ ախզ իյլէյուպ, Աֆրիգա իչէրլէրինտէ միւթէմէքքին վահչի զավմա մախսուս պիր լիսանը խօտզէպան իլէ մին զայրը հագդն շախսըմա, ֆամիլեամա, ապա ու էճատատըմա, իչիտիլմէմիշ թահզիրի հավի պիր մէքթուպուն սահիպի իմզասը քիմ օլուպ օլմատըզընա, էյդապընըզն, խօրասանճեան, ֆեաթիպեան, Դափայէլեան, Նաֆիլէեան կիպի մէշհուր օլմատըզը հասէպիյէ, էվվէլ էմրտէ տօքթօր օլտուգունուզու ֆէհմ իտէմէ յուպ, կղզահթ թալէպ իթտիքտէ, վէ Ֆ. Ճերմակեան սիզ օլտուգունունուզու անլատըգտա, օն սէնէ միւթէմատիէն Մէքթէպը Թըպպիյէյը շահանէտ թահսիլը իլմ ու ֆունուն իլէ պին պաշըլըգ բիւթպէսինէ ըէֆի օլմուշ օլան պիր տօքթօրուն լիսանընտան պէօյէ ապէսիաթ չըգամայաճաղընտան, պէլքի մուհալեպէյը միւնտէֆիէ մինասիպէթիյէ ֆօրս մաթէօր գայտէսինէ թաթպիդէն, էհլիյէթ վէ իսթիհգագ արանմագսըզըն էօթէտէն պէրիտէն թօքլանըլըպ, ամէլիաթ իլէ պին պաշըլըգ բիւթպէսինի հայիզ օլան ատքթօրլարտան օլտուգունուզու զանն իթտիմ իսէ տէ, ալտըզըմ մալիւմաթը ախիրէեէ նազարէն, Մէքթէպը Թըպպիէյը շահանէտէն գայտէթէն միւսթախրէճ օլտուգունուզու անլատըգտա, թաաճիւպ վէ թէէսսիւֆէ պէրապէր, շու ֆըզրայը տէրլիաթը իթտիմ։

Վագթը իլէ իքի մէշհուր ֆէյլէսօֆ պէյինտէ տօզուշ իլէ թէրպիեէ իւղերինէ պիր մուպահասա աչըլըպ, պիրի տօզուշուն թէրպիեէ թէգատիւմ իտէր օլտուգունտան պահս, վէ տիկէրի պիլաքս թէրպիեէնին տօզուշա թէգատիւմ իտէր օլտուգունու իսպաթա սայ իթմիշ իսէտ, իլքի եանի տօզուշուն թէրպիեէ թէգատիւմ իտէր օլտուգունու կիւղել պիր տալ իլէ իսպաթա մուվաֆֆագ օլապիլմէյի վէ պունուն կիւնիմիւզէ գատար պիր կիւզել տարալը մէսէլ հիւքմիւնէ կէչմիշ օլտուգու ճիւմլեէ մալիւմ տիր։

Բիւթպէյը վէղարէթի հայիզ մախտուտինէ, բէտերը պիքէսին, «Էվլատըմ վէղիր օլմասընը տէմէտիմ, իլլա ատամ օլմասընն» տէյէն եինէ պու գատպիտէն տիր։

Շու օն ուզուզունճու մէտէնիեէթ ասրընտա քեաֆֆէի Էուրօբանընն թարիզը թէրագդիտէ տերէճէյը նիհաեէեէ վասլ օլմուշ օլտուգու կիպի, Թիւրքիամըզընն տախի պու եօլա ըէվան, վէ եէվմէն ֆի եէվմէն իլերուեէ տէվամը խուսուսունտա զաթը չեվքէթսիմաթը հաղրէթը բատիշահինին պու տերէճէ սայ ու իհթիմամ իթտիյի պիր զէմանտէ, արթըզ սիզ գըլըճընը-զա խթինատէն հագարաթ իթմէյէ մէզուն օլմատըզընըզը պիլմէ լիսինիզ, ինտէլ գանուն գըլըճը վէ գըլըճըզ, ֆէրմանը վէ ֆէրմանըզ միսալի տիր։

Շախսըմա, ֆամիլեամա, ապա ու էճատատըմա իսթէտիյինիզդատար հագարաթ իթտիքտէն մատտա, պիր տէ ուլթանմատան թարզիեէ մաթլուպ իթմէք, եօխսա տավաեա գըեամ իտէճէյինիզի պիլտիրմէք իչիւն նէ՛ թէրպիեէտէ օլմանըզ լազըմ կէլտիյի գօլայ ֆէհմ օլունապիլիր զանն իտէրիմ։

Ֆէնտինիզի խանէտանըզդ, զատէկեանըզդ, սէրվէթ ու իգպալին մէվգիի պալասընտա պուլունույօր զանընը իլէ, պայազը իւնվանը վիրտիկինիզ շախսըմը, ֆամիլեամը, ապա ու էճատատըմը սիզինքի իլէ գըյաս իտէճէք օլուր իսէմ, պիլմէմքի իքիմիզտէն հանկըմըզ մահճուպ օլուրուզ։ Պու գըյասը իթմէկէ պիր սանկէ տախի թէրէտատիւտ իթմէզ իտիմ, հալ պու քի քիւլ ալթընտա հէնիզ էօրթիւլիւ պիր աթէշի աշմագ իսթէտիկիմ հալտէ, հայաթտա օլանլարընն գիւլֆիւ եարընա տօգունմանը վէ թօքլադ ալթնտա եաթմըշ օլանը գապրլսթանընտա թաաճիզ իթմէյի, ինսանիյէթ վէ թէրպիեէմէ վիրմէտիկիմտէն, ճատատիւմ իտէր օլտուգունու կիւղել պիր տալ իլէ իսպաթա մուվաֆֆագ օլապիլմէյի վէ պունուն կիւնիմիւզէ գատար պիր կիւզել տարալը մէսէլ հիւքմիւնէ կէչմիշ օլտուգու ճիւմլեէ մալիւմ տիր։

Բիւթպէյը վէղարէթի հայիզ մախտուտինէ, բէտերը պիքէսին, «Էվլատըմ վէղիր օլմասընը տէմէտիմ, իլլա ատամ օլմասընն» տէյէն եինէ պու գատպիտէն տիր։

Շու օն ուզուզունճու մէտէնիեէթ ասրընտա քեաֆֆէի Էուրօբանընն թարիզը թէրագդիտէ տերէճէյը նիհաեէեէ վասլ օլմուշ օլտուգու կիպի, Թիւրքիամըզընն տախի պու եօլա ըէվան, վէ եէվմէն ֆի եէվմէն իլերուեէ տէվամը խուսուսունտա զաթը չեվքէթսիմաթը հաղրէթը բատիշահինին պու տերէճէ սայ ու իհթիմամ իթտիյի պիր զէմանտէ, արթըզ սիզ գըյաճընը-զա խթինատէն հագարաթ իթմէյէ մէզուն օլմատըզընըզը պիլմէ լիսինիզ, ինտէլ գանուն գըյաճը վէ գըյաճըզ, ֆէրմանը վէ ֆէրմանըզ միսալի տիր։

Շախսըմա, ֆամիլեամա, ապա ու էճատատըմա իսթէտիյինիզդատար հագարաթ իթտիքտէն մատտա, պիր տէ ուլթանմատան թարզիեէ մաթլուպ իթմէք, եօխսա տավաեա գըեամ իտէճէյինիզի պիլտիրմէք իչիւն նէ՛ թէրպիեէտէ օլմանըզ լազըմ կէլտիյի գօլայ ֆէհմ օլունապիլիր զանն իտէրիմ

մասը ղընտան, քիմսէնին էֆէն-տիկիի, քիմսէյի իշղալ իսէմէզ, վէ պաղը-ուրընը պանա էֆէնտի իւնվանը վերիշի մահզա օտատը-լարընն ինսանիյէթինտէն մէնութ պիր չէյ տիր. չիւնքի պիր ատա-մընն չըպլաղ իսմինի վերմէք կիպի ճիհանտէ տահա պէյիւք պիր թերպիյէսիղլիք օլամազ։

Անճագ նաս պէյինտէ էֆէն-տի իւնվանը պիր տերէճէյ գա-տար իլմէ աշնա օլանլարա վերի-լիր պիր իւնվան օլաուղունու պիլ-մէլիյիտինիղ զանն իստերտիմ։ Հաթ-թա Եէնի ճամի ավլուսունատա 20 բարա իւճրէթլէ մէքթուպլարընը իւղերինի եաղան իմզատան քա-միլէն պի իսապէր քեաթիպլէրէ տախի էֆէնտի իւնվանը վերիլա-եինի պիլմէնիղ ըաղըմկէլիր ի-քէն, պունու տա պիլմէտիյինիղ պիր գաթ տահա զիատէ թէէ-սիւֆ իսէրիմ։

Էֆէնտի օլտուղունուղ ինքեար գապուլ իթմէղ իսէ տէ, անճագ թարղիյէ նէ՝ տէմէք, նէ՝ վարլթ, նէ՝ իշին՝ իսթիմալ օլունուր օլ-տուղունա քեամիլէն պի պէհրէ օլտուղունուզտան, պունու պիր ան էվվէլ թահսիլ իթմէնիգի թավ-սիյէ իյլէրիմ։ Պիր տէ սիզէ կէլէն մէքթուպուն մաալինի անլամայա ղայրը միւգթէտիր օլտուղունուղ հալտէ, տէվլէթխանէնիզէն ի-քի աամմուզադտա վագի ներ-սէսեան վարժարանա պիլ ազիմ, օրատա պիր թալէպէէ միւրա-ճաաթլէ, տէֆը միշքիլ իթմէլի-սինիզ քի, պիր տահա պիր մէք-թուպուն մաալինի անլամատան քիմսէյէ թէաբրիւզ իթմէեէսի-նիզ։

Հէր նէ գատար աղ վագըթ-տան պէրու սիզի թանըմագ չէ-ըէֆինէ նայիլ օլտուամ իսէ տէ, քիպր ու աղամէթինիզի (հէր նէ գատար ալիմիք չանընտան տէ-յիլ իսէ տէ), բէք ալիմօլտուղու-նուղա համլ իսէրտիմ, անճագ ատապ ու թէրպիյէտէն պի պէհ-ըէ, դանունը տէվլէթի պիրմէղ։ Թիւրքճէտէն պի խապէր օլտու-ղունուզու; ֆէհմ իտիւպ, էկէր Ֆրանսըզճանըզ տա պունլարա պէնդեր իսէ . . . . . .։

Թիւլասայը քէլամ 25 դեկ. թա-բիխլի մէքթուպունուղ թէքմիլ հիս սիաթը տերունինիզի կէօսթէրիր պիր այնէ օլտուղունատան, ինանիմ-տէ, Ֆիտիաս, Միքէլ Անժ վէ Ռա-բայելին թասվիրլէրինտէն զկյգԷյ-մէթ օլուպ, սիզի, թանըմայան-լարա տախի թագտիմ իթմէք իւղրէ ֆագիրխանէնին պիր քէօ շէսինտէ վաղ իթտիրմիշ օլտու-ղումու պիլտիրիրիմ։

Սայէյի ատալէթվայէյի հաղ-ըէթը բաարիշահիտ, տավանըզը հէր գանը մուհաքէմէտ իսթէր-սէնիզ մուպաշըրէթէ մէէղուն օ-լուպ, տավէթ բուսուլասը հէր գանը կիւն թէրաֆըմա թէպլիղ օլունուր իսէ, օլ կիւն քէնտիմի ինսանլարընն էն պախթիարը ատա-իտերիմ, լաքին տավամը ալէնի իսթէրիմ, վէ ապէօ տէեէճէք եէր-տէ, օ բէնէ դը վը բէվ-բէվ տէյ-ըէք խաթմը քէլամ իյլէրիմ։

Գ. Վրբան

Էրէրնէ ղէնդրճէրէ վ-ը-ոնը

Մէղքիւր վուգուաթրն թաֆ-սիլաթընա տայիր դեկտ. 31 թա-բիխիյէ էտիրնէ մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ մալիւմաթ, շայէանը գրաաթ օլմաղէ, պէր վէճհի զիր տէրճ օլունտու.

Մահը հալին օթուղունճու ճու-մա սապահը Ֆիլիպէյէ կիթմէք իւղրէ էտիրնէտէն հարէքէթ ի-տէն չըմէնարֆէր բօսթա գաթա-ըը, չէհրին պիր պուչուգ սաաթ մէսաֆէսինտէ վադը Մարաշ գա-ըիյէսի այթընտա վէ Արտա իւ-զերինտէ դուրուլու օլան աիշապ քէօբրիյէ մուվասըլէթ իթմէք-տէ, Արտանըն թուղեանը վէ սու-յուն քէօբրիւ զէմինինէ պիր գա-ըըզ գատար եաղլաշըզ օլմասը հիհէթիյլէ, պաղը բիվայէթէ նա-զարէն, քէօբրիւնիւն մուխաթա-ըալը օլտուղու մէմուրը թարա-ֆընտան իշարէթ իլէ մաքինիթէ իսապէր վիրիմիշ իսէ տէ, կէրէք մէրգումի վէ կէրէք գաթար ըէ-յիսի պունա իթիպար իթմէյէ-ըէք, գաթարընը կէչէպլէճէկինի միմքին զանն իտերէք, իյերի սիւրմիւշլէր, վէ գաթար հէնուզ օրթասընա վասըլ օլուր օլմազ, քէօբրիւ օրթա եէրինտէն չէօ-քիւպ, վէ եիրմի պէշ վակօնտան իսպարէթ օլան շու պէտապախթ գաթարընն էօն թարաֆընտան լո-գոմոթիֆ իլէ պիր վակօն վէ ար-գասընտան տէօրթ վակօնընը հէր նասընա քրոշէլէրի գօրարագ, գուրթուլապիլմիշլէր իսէ տէ, գուսուր գալան օն տօգուզ վա-կօնու քեամիլէն Արտանընն իշինէ տէօքիլմիշլէր տիր։

Վէֆիյաթընն մըգտարը հէնուզ նամալիւմ իսէ տէ, իքի եիւզ քի-շի գատար թախմին օլունույոր։

Եօլճուլարընն մըգտարը քիւլլի-սի ասքէր վէ զապիթանտան ի-պարէթ իտի. քէօբրիւնիւն եր-դընընը էնատէ, Եօլճուլարտան պէշ ալթը նէֆէրի միւճիղէ նէ-վինտէն օլարագ գուրթուլապիլ-միշլէր տիր։

Մէրգուման պէտապախթ եօլ-ճուլար, շըմէնտրֆէր նէզարէ-թինին թամամընա գուրպան կէթ-միշլէր տիր. չիւնքի մէղքիւր քէօբրիւնիւն ճէսամէթինէ նիս-պէթէն, ախշապ օլմասընտան էր եա կիճ պէյլէ պիր գաղայա ուղ-բաեաճաղը բէք չօգտան վէ հաթ-թա ումում թարաֆընտան քէշֆ օլունմուշ, վէ չէնտ տէֆա տա-խի քէնտուլերինէ խապէր վիրիլ-միշ իտի։

Թերճէմանը Էֆէնտի. — Նասըլ քի պալէատէքի մէքթուպտան տախի անլաշըլմագտա տըր, մէրգուման պէտապախթ եօլճուլար, տիւնքի նիսսէսմիզտէ սէյլէտիյիմիզ իւղ-ըէ, Ռումէլի շըմէնտրֆէր իտա-ըէսինին սըգդաթսըզլըղընա վէ վազիֆէսիզլիյինէ գուրպան կէթ-միշլէր տիր, վէ էյլէ պաղը Ֆը-ըանսըզ զաչէթալարընտա, իշին էհէմմիյէթինի զայդ իթտիրմէք, վէ շըմէնտրֆէր իտարէսինին օլ պապտէ օլան մէսուլիյէթինի թախֆիֆ իյլէմէք իւղրէ, վուգուի հալին սուրէթ ու շէքլի թէպտիլ իտիլէրէք, մէղքիւր գաղանընն կիւեա սուլարընն ճօշղունլուղուն-ատան օլմուշ տուր կիպի տէրճ ու իշար իտիլմէսի, ասլա մուվաֆը-գը մասլահաթ վէ շայեանը իթի-մատ տէյիլ տիր։ Պիզճէ շըմէն-տրֆէր իտարէսի, պու խուսուս-տա պէօյիւք մէսուլիյէթ թահ-թընտա տըր. չիւնքի մէղքիւր ի-տարէ, պիր թագըմ նուֆուսուն վէ էմթանընն էմրի մուհաֆա-զասընը տերիւհտէ իթմիշ օլտու-ղու հալտէ, պունլար եիւզիւն-տէն եալընըզ քեար իթմէյի տիւշիւնմէյիպ, ճանլարընընն վէ մալլարընն վիգայէսինի տիւշիւն-մէլի տիր. վէ պիր թագըմ գա-զալարա սեպեպլիյէթ վերմէքտէն իսէ, անլէրին էօնիւնիւ ալմագ իւղրէ, թէտապիրի լազմէյի իթթիխաղ իյլէմէլի տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

Տիւնքի կիւն Պապը Ալիտէն էրմէնի Բաթրիգխանէսինէ կէլէն պիր ըէսմի թահրիրաթ, Տիար-պէքիր էրմէնի մէրխասասը Գեր-փիլիպոս եպիսկոպոս հադգընտա պաղը կէօնա շիքեաեէթէր իտերէք, միմանիլէյհ եպիսկոպո-սուն, Տիարպէքիրտէ վուգու պուլան վուգուաթլարը հիւքիւ-մէթէ պէեան իտէճէք եէրտէ, գօնսօլօսլարա պիլտիրմէքտէ վէ օնլարա միւրաճաաթ իյլէմէքտէ օլտուղունու իլավէ իթմէքտէ տիր։

Պապը Ալի մէղքիւր թահրի-բաթտա պունլարը իշար պիրլէ, պու պապտէ Բաթրիգխանէնին նազար վէ տըգդաթընը տավէթ, վէ պինանէն ալէյհ իճապընընն իճ-բասընը Բաթրիգխանէեէ հավալէ իյլէմիշ տիր։

Պիլմէյիղ քի Բաթրիգխանէ մէղքիւր թահրիրաթա նէ՝ ճէվապ վէրմէճէք տիր, վէ նէ՝ իթիրազլար պէեան իյլէեէճէք տիր. ֆագաթ շուրասը մալիմ տիւր քի, միմանիլէյհ եպիսկոպոս, իսպիտասը մէմուրիեէթինէն պէրու, մէ-մուրիեէթի մահալլինտէ վուգու պուլան ույղունսուզլուղլարը կէ-ըէք մահալը հիւքիւմէթինէ վէ կէրէք Բաթրիգխանէ վասըթասը իլէ Պապը Ալիեէ արզ վէ պէեան իյլէմիշ, վէ մաէթ թէէսսիֆ չիմ-տիեէ գատար պիր չարէ հիմմէթ օլունամամըշ, վէ պինանէն ալէյհ, պախուսուս շու սօն վագըթլար-տա, մէզալիմ վէ թէատտիյաթ, էրմէնի Գաթոլիյի, էրմէնի Բրօ-թէսթան, Ռում, Քիլսանի վէ Քիլսանի Գաթոլիյի մէրխասալարը իմզալարը իլէ սալը ագշամը Բաթ-րիգխանէեէ քեշիտե գելընան ըէսմի թէլէկրաֆ իլէ տախի թաս-տիգ օլունտուղու իւղրէ, հատ-տինի թէճավուզ իյլէմիշ օլտու-ղունատան, թապիաթիյլէ միմանի-լէյհ էրմէնի մէրխասասը տախի, Պէրլին ահտնամէսինի իմզալայան տէվլէթլէր թարաֆանտան վէրիլ-միշ օլան պիր հագգ մուճիպին-ճէ, մահելլի գօնսօլօսլարընա միւրաճաաթ իթմէեէ մէճպուրի-եէթի կէօրմիշ, նասըլ քի Տէր-սաատէթտէ տախի Բաթրիգ Ներ-սէս Սրբազան հադրէթլերի, երինէ օ հագգա իսթինատէն, վէ էր-մէնի միլլէթի մէճլիսի թարա-ֆընտան ալտըղը թալիմաթ իւղ-ըէ, իգթիզայի հալտէ տիւէլի էճնէպիեէ սիֆէրասընա միւրա-ճաաթ իյլէմէքտէ տիր։

* *

Կիւմիւշխանէ սանճաղը տախի-լինտէ պուլունան Քիւլքիթ վէ իսրան գաղալարընընն, Պայպուրթ իլէ պիրլէշտիրիլմէսինէ գարշը մահալի ահալիսի թարաֆընտան տիւնքի կիւն Բաթրիգխանէյէ պիր թէէկրաֆ վիրուտ իտիպ, պու պապտէ Բաթրիգխանէնին թէվասիւթիւ ըէճա օլունմուշ տուր։

Պունուն իճապընընն իճրա-սընա պագըլմասը մուգարրեր տիր։

* *

Քաղաքական ժողով տիւնքի կիւն Գալաթատա իճթիմա իտէ-ըէք, պաղը մէվատտըն թէսվիյէ-սի սըրասընտա, Եըումտից Հոգա-բարձութիւն ազալարընընն ագ-տէմճէ պաղը էոպապա մէպնի վերմիշ օլտուգլարը իսթիֆայը գապուլ իթմիշ, վէ եէնի ազա-լարընն ինթիխապը իւք իճթիմայա պըրագըլմըշ տըր։

* *

ԶԷՅԹՈՒՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Մէսէլէյի սէղզուբէ, չիմանէ գատար խուսուսի պէնտէրիմիզ-տէ եազըզըմըզ վէճհ իւղրէ, պիր իսթիլալ մէսէլէսի օլմաեբա-իլա պիր թազըմ սէֆիլ էհալի-նին հալը զարուրէթ վէ սէֆա-լէթլէրի մէսէլէսի տիր։ Հաթթա պիզիմ իսրար իյլէտիյիմիզ պու մատտէ, բաթրիգխանէնին թահ-գըգաթընտան մատտա, գօնսօ-լօսլարընն թահգըգաթըյլա տա-խի թէպէյեիւն իթմիշ տիր, նա-սըլ քի պունու տախի պիր գաշ կիւն ագտէմ իշար իթմիշլիգ տիր։ Վէ պու քէրրէ ալտըղըմըզ մա-լիւմաթը մէվսուգայա նազարէն, պու մէսէլէնին թահգըգը իշին, ինկիլթէրրա սէֆարէթի թարա-ֆընտան կէօնտէրիլէն մէմուրու մախսուս, մէսէլէյի մէզպուրէնին պիր իսթիլալ օլմաեընընը մու-սատտագ օլարագ, ագտէմճէ քէնտի բաբօրթօսունու կէօնտէր-միշ օլտուղու կիպի, եագընտա քէնտիսի տախի Տէրսաատէթէ մուվասըլէթ իթմէք իւղրէ տիր։

ՍԱՐՍԱՓԻՑԷ

—

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸ

Էսկ. ում. միւն ագշ. գաբան.		12–24
Գու սապահ 4 ք. սանի աչքլաը		12–22
Իսթիդ. 63 (Մութօն)	6 % ֆր.	63–
» 65 »	6 % ֆր.	71–
» 69 (բինար)	6	70–
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		21–50
» 73	6 ֆի.	64–
Բուսիլի չըմէնարֆէր	3	43–25
Ագճէ ֆայքգի	%	9–

—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕԼԱԲԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4–30
Ստամպօլ պանգասը	6–10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3–30
Թրամվայ	1–80

—

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԶՈՐԸ

Օսմ. միրասը 100 ղրչտան		Ղ. Փր.
Պէյազ ինճիտիյէ ֆարգը		108–
Մէթալիք	»	125–
Պապրը	»	183–
Գայմէ	»	487–
Ինկիլիզ վերասը		109–23
Ֆրանսըզ ալթունու		87– 9
Բօլ		19·17
Գրիմից ալթունու		51–10

ԻԼԱՆԱԹ

—

Աստուծը Տայիրէ Էլնը.

Ալթընճը Տայիրէի պէյէտիյէ թանզիֆաթ իտարէսի իշիւն լու-զումի օլան ալթմըշ ատէտ թիւ-վանա վէ իշէ եարար պարկիր Տա-յիրէճէ միւնագասասը իճրա օ-լունաճաղընտան, իթասընա թա-լիպ օլանլարընն Տայիրէ մուհասէ-պէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Սըր քեաթիպ
Տայիրէի սատիսէ
Սէրն Բաբալան.

2 յունվար 1879. 1—3

Իզմիր Վէզիր խան սօգաղընտա Արզը օղլու Բավլինին թիւթիւն ֆապրիգասընտա իմալ օլունան թիւթիւն վէ սիկարա, ղայէթ գօգուլու վէ իշիմի կիւղել օլտու-ղու հալտէ, պու ատֆա Տէրսա-ատէթտէ էմին էօնիւնտէ Ն° 64 սուճու սիւքքեանընտա սաթըլ-մագտա տըր։ Միւրաճաաթ իտէն բաղպէթլու միշթերիլէր ղաեէթ մէճնուն օլուրլար։ 2—3

Մ-հէտ Էմրէ-ղ
ԱՆՏՈՆ ՍԱՓԱԵԱՆ

ՄԱԹՊԱԱՑԸ ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷԵԱՐ
Պապը Ալի ճատտէսի Նումէր 8.

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ.

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լ. Նորթ Էվ Էդինբուրկ Սանկը Սիկուրթա ֆոմբանիասը.

Ասըլ սերմայէ	Ինկիլիզ վերասը	2,000,000
Էքսթրամիշ սերմայէ	250,000	
Եանկըն չիւպէսինտէն հասըլ օլան իհ-թիեաթ ագճէսի	1,082,768	1,332,768
Եանկըն չիւպէսինտէն օլան հասըլա-թը սէնէվվիսի		916,646

NORTHERN ASSURANC CONPANY

ՆՕՐԹԸՐՆ

Նամ Լ. Նորթ Սանկը Էվ Էդինբուրկ Սիկուրթա ֆոմբանիասը.

Ասըլ սերմայէ	Ինկիլիզ վերասը	3,000,000
Էքսթրամիշ սերմայէ	150,000	
Եանկըն վէ էմր չիւպէսինտէն հա-սըլ օլան իհթիյաթ	2,092,000	2,242,000
Եանկըն չիւպէսինտէն իրատը սէնէվվիսի		403,000

Պոլարեէի եէէ սիկուրթա ֆոմբանիալարընը պէրարեն սէնիրուսու պուլա-նուպ, եանկը սիկուրթասը էէր, ֆուլիերիլերէ ռիսկիլերը ըզբէ էնբա օլա-նաճաղընը իլանընա ֆուսրատա վէ զեէր օլանան ֆոմբանիալար պաեիլ նիզամ-նամելերէ մուճիպինճէ, սիկուրթա էմրիլերէ եէդնէյէլերէ պէլ էմրիլա սիկուրթա էմրիլերէ օլտուսալարընը վէ էնբա օլանան ռիսկիլարի սայեսինտէ էէ եէ ըզբ եաբ-մայա էքրիպարը պուլունանանա պէյան վէ պէր վէճհի սապբէ, Պեյօղլու վէ Ղալատա վէ Սինանպէյ վէ ճիվէր շէհիր վէ տեյլերտե, իմրիմիլլի եէդնէյլէրին սի-կուրթասը իտիլճէյէ վէ ֆէյսալ վէ սայրրե հաֆբանա մալիսանի ամֆէ իմրէյլէ-լերին Ղալատասա Ինինճէնպէ բաղարընա Կլանի խանընա 5 նումարալու մա-ղազայա ֆաբրանամ էյլէմելերէ ըզբմ էելեեէյ էրիմբ օլանանը։

Ագենթ
Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ